

Heerlen

Raadsinformatiebrief

Heerlen,
12 mei 2025

Documentnummer
380209

Onderwerp

Vernieuwing gemeentelijk cameratoezichtstelsysteem

Inleiding

In 2003 begon Heerlen met cameratoezicht in het centrum, de wijken Grasbroek, Musschemig en Schandelen, en het Pancratiusplein om de bestaande aanpak van onder andere drugcriminaliteit en –overlast te versterken en om veiligheid en leefbaarheid te verbeteren. Inmiddels zijn de huidige camera's en bijbehorende techniek verouderd. Modernisering van het cameratoezichtstelsysteem is noodzakelijk om de openbare orde doeltreffend te blijven handhaven.

Het vernieuwen van het systeem sluit aan bij de stedelijke ambities zoals verwoord in de Structuurvisie 2035 en het Meerjarig Bestuurlijk Programma. Hierin staan een veilige, vitale en aantrekkelijke stad centraal, met inzet van technologie ter ondersteuning van leefbaarheid en toekomstgerichte ontwikkeling. In deze brief informeren wij u over de start van het project dat gericht is op deze noodzakelijke modernisering.

Aanleiding

Na de beginfase van het cameratoezicht bleek dat deze maatregel, in combinatie met extra politie-inzet en de realisatie van opvang voor dak- en thuislozen, effectief heeft bijgedragen aan de vermindering van overlast en (drugs)criminaliteit. Sindsdien heeft het camerasysteem blijvend bijgedragen aan het handhaven van de veiligheidssituatie in de gemeente en is het gedurende de jaren operationeel en functioneel gebleven. Tegen deze achtergrond is het van belang te kijken naar de huidige staat, de bestaande camera's in Heerlen zijn weliswaar nog in gebruik, maar inmiddels grotendeels verouderd en economisch afgeschreven. Ook andere systeemonderdelen vertonen steeds vaker storingen en verdienen aandacht. Dit project biedt de mogelijkheid om het camerasysteem niet alleen technisch te verbeteren, maar ook de juridische en beleidsmatige onderbouwing te actualiseren.

Huidige situatie

Heerlen gebruikt momenteel vaste camera's op drie locaties, namelijk in het centrum van Heerlen, in Heerlerheide en in Hoensbroek. Deze camera's houden toezicht op de openbare ruimte. Daarnaast gebruikt de gemeente mobiele camera's op plekken waar incidenteel sprake is van overlast.

Het is wettelijk verplicht om te controleren of je als gemeente de juiste grondslag hanteert voor het gebruik van cameratoezicht. De huidige juridische onderbouwing voor het cameratoezicht is inmiddels bijna 10 jaar oud. Dit leidt tot de noodzaak om deze juridische onderbouwing en de grondslag van het cameratoezicht te actualiseren.

Ontwikkeling en ambities

Het project richt zich op het realiseren van een toekomstbestendig en duurzaam wettelijk geborgd camerasysteem. Daarbij wordt gestuurd op het moderniseren van de keten, met aandacht voor de bescherming van de privacy. Het werken aan de onderstaande doelen gebeurt zoveel mogelijk met behoud van bestaande systeemelementen, mits deze duurzaam, betrouwbaar en privacy-bestendig functioneren.

- Vervanging van bestaande vaste camera's door hoogwaardige exemplaren met hoge resolutie en mogelijke integratie met technologische hulpmiddelen;
- Optimaliseren van de inzet van mobiele camera's voor flexibel toezicht bij evenementen of tijdelijke veiligheidsrisico's;
- Toepassingen zoals kentekenherkenning, gedragspatronenanalyse of inzet van AI kunnen optioneel worden ingezet, afhankelijk van de gemaakte beleidskeuzes.
- Borgen van de bestaande verbindingen met meldkamers van politie, toezicht & handhaving en het Operationeel Centrum Maastricht;
- Het optimaliseren van onze gemeentelijke meldkamer, waarbij eventuele verbeteringen worden doorgevoerd als gevolg van de vernieuwing van het camerasysteem.
- Juridische herziening van de legitimering van het cameratoezicht;
- Transparante communicatie richting inwoners, ondernemers en bezoekers over het gebruik van cameratoezicht.

Per locatie wordt in beeld gebracht hoeveel en welke type camera's nodig zijn. Daarbij wordt onderzocht of inzet van slimme technologieën ons kan helpen om effectiviteitswinst te boeken. Dit geldt ook voor het gebruik van de mobiele camera's.

Heerlen heeft in het verleden regelmatig laag gescoord op landelijke ranglijsten voor leefbaarheid en veiligheid. De laatste jaren laat de stad echter een duidelijke en structurele verbetering zien, mede dankzij gerichte maatregelen zoals de vernieuwing van het centrum. Om deze positieve ontwikkeling vast te houden en verder te versterken, ligt het voor de hand dat Heerlen een koppositie ambieert op het gebied van cameratoezicht, zoals dat in het verleden het geval was. Door het cameratoezicht te moderniseren wordt de stedelijke veiligheid groter en de leefbaarheid in de openbare ruimte verder versterkt. Inspirerende voorbeelden uit andere steden bieden waardevolle inzichten voor de inrichting van een toekomstbestendig en effectief systeem.

Vervolgstappen

Het project bevindt zich momenteel in de definitiefase. In het derde kwartaal van 2025 starten wij met de ontwerpfase, gevolgd door de voorbereiding op aanbesteding in 2026 en uitvoering in 2027. In de komende periode worden technische en juridische analyses uitgevoerd, scenario's verkend en het wenselijke ambitieniveau bepaald.

Zodra een voorstel gereed is, leggen wij dit ter besluitvorming aan u voor. Dit gebeurt in de vorm van één integraal advies.

Kernthema

Veiligheid

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Weaver

drs. R. van Wuijtswinkel